

॥ ३ ॥ किं कार्यं वक्तव्यं ॥ कोर्थः किं प्रयोजनं किं करोमि वर्तमानसामीप्ये लट् ॥ किं करिष्ये कस्तएवं संकटकालस्तत्राह ॥ व्यग्रो हीति ॥ ४ ॥ ५ ॥ रामाय प्रतिवेदय यदि न प्रतिवेदये स्तर्हि विषयादिकं शपेदित्यर्थः ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ एकस्य मरणं मे स्तु ॥ द्वंद्वमध्ये पुरुषांतरसंदर्शकत्वे यथा प्रतिज्ञं मवधस्य प्राप्तत्वादिति भावः ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ वर्षसहस्रस्य अनश

मुने स्तुभाषितं श्रुत्वा लक्ष्मणः परवीरहा ॥ अभिवाद्य महात्मानं वाक्यमेतदुवाच ह ॥ ३ ॥ किं कार्यं ब्रूहि भगवन्कोत्तर्यः किं करोम्यहं ॥ व्यग्रो हिराघवो ब्रह्मन्मुहूर्तं परिपाल्यतां ॥ ४ ॥ तच्छ्रुत्वा क्रपिशार्दूलः क्रोधेन कलुषीकृतः ॥ उवाच लक्ष्मणं वाक्यं निर्दहन्निव चक्षुषा ॥ ५ ॥ अस्मिन्क्षणे मां सौमित्रे रामाय प्रतिवेदय ॥ विषयं त्वां पुरंचैव शपिष्ये राघवं तथा ॥ ६ ॥ भरतं चैव सौमित्रे युष्माकं याच संततिः ॥ न हि शक्याम्यहं भूयो मन्युं धारयितुं हृदि ॥ ७ ॥ तच्छ्रुत्वा घोरसंकाशं वाक्यं तस्य महात्मनः ॥ चिंतयात्मा समनसा तस्य वाक्यस्य निश्चयं ॥ ८ ॥ एकस्य मरणं मे स्तु मा भूत्सर्वविनाशनं ॥ इति बुद्ध्या विनिश्चित्य राघवाय न्यवेदयत् ॥ ९ ॥ लक्ष्मणस्य वचः श्रुत्वा रामः कालं विस्तृज्य च ॥ निःसृत्य त्वरितो राजा अत्रैः पुत्रंददर्श ह ॥ १० ॥ सौभिवाद्य महात्मानं ज्वलंतमिव तेजसा ॥ किं कार्यं मितिकाकुत्स्थः कृतांजलि रभाषत ॥ ११ ॥ तद्वाक्यं राघवेणोक्तं श्रुत्वा मुनिवरः प्रभुः ॥ प्रत्याहरामंदुर्वासाः श्रूयतां धर्मवत्सल ॥ १२ ॥ अद्य वर्षसहस्रस्य समाप्ति र्मम राघव ॥ सोऽहं भोजनमिच्छामि यथा सिद्धं तवानघ ॥ १३ ॥ तच्छ्रुत्वा वचनं राजा राघवः प्रीतमानसः ॥ भोजनं मुनिमुख्याय यथा सिद्धमुपाहरत् ॥ १४ ॥ स तु भुक्त्वा मुनिश्रेष्ठस्तदन्नममृतोपमं ॥ साधुरामेति संभाष्य स्वमाश्रममुपागमत् ॥ १५ ॥ संस्मृत्य कालवाक्यानि ततो दुःखमुपागमत् ॥ दुःखेन च सुसंतप्तः स्मृत्वा तद्द्वोरदर्शनं ॥ १६ ॥ अवाङ्मुखो दीनमनाव्याहर्तुं न शशाक ह ॥ ततो बुद्ध्या विनिश्चित्य कालवाक्यानि राघवः ॥ १७ ॥ न नियमपरिगृहीतवर्षसहस्रस्येत्यर्थः ॥ यथा सिद्धं यथोपपन्नं ॥ १८ ॥ राघवः प्रीतमानसः मुनिकोपः परिहृत इति प्राप्त संतोषः ॥ १९ ॥ २० ॥ ततो नंतरं कालवाक्यानि मंत्रश्रोतुरावयोर्द्रष्टुं श्ववधविषयकाणि ॥ २१ ॥ कालवाक्यानि बुद्ध्या निश्चित्य स भ्रातृभृत्यवर्गस्योपसंहारः कालप्राप्त उचित एवेति निश्चित्य १७